ATELIER

Intrare liberă

Educație financiară

25 IANUARIE 2023

ORA 16:00 PETROȘANI

FUNCTIONAL AREAS IN THE EU

Crossing administrative boundaries for green transition and sustainable development

Valea Jiului Implicată

Accesează menti.com

cod: 5221 6151

TEME

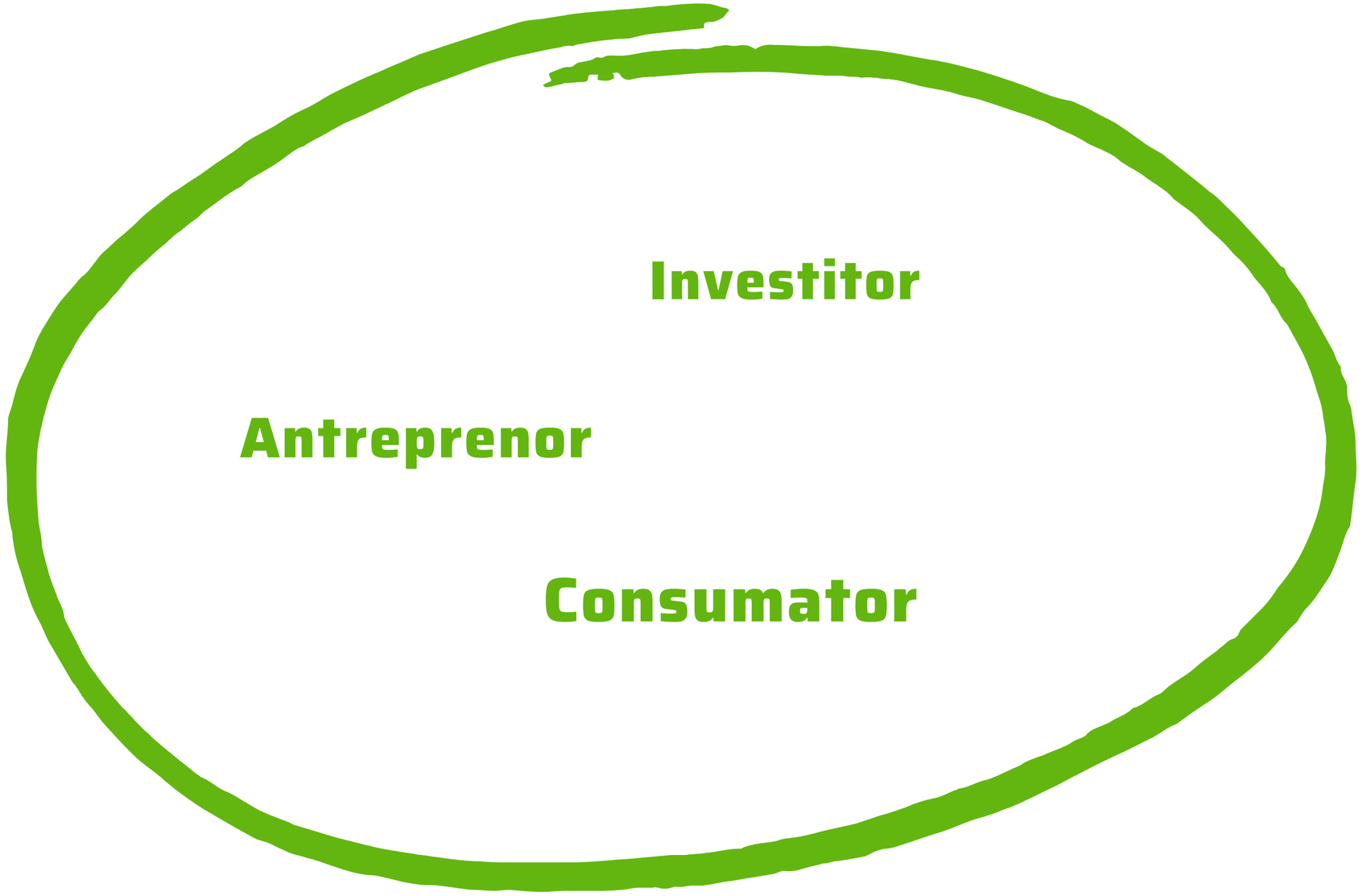
1) Importanța educației financiare
2) Nivelul alfabetizării financiare în România, UE și pe plan global
3) Reguli pentru economisire
4) Investițiile la bursă
5) 2023: anul investițiilor #veștibune

CE ESTE EDUCAȚIA FINANCIARĂ?

Educația financiară este definită de OECD ca fiind „procesul prin care consumatorii de produse financiare/investitorii își îmbunătățesc nivelul de înțelegere al produselor financiare, conceptelor și riscurilor, urmând ca prin informare, instruire și /sau consultanță obiectivă, aceștia să-și poată dezvolta abilitățile și încrederea în sine necesare pentru a conștientiza riscurile și oportunitățile financiare, pentru a lua decizii informate, pentru a ști unde să caute sprijin și pentru a lua și alte măsuri eficace de îmbunătățire a nivelului de bunăstare financiară”.

Exemple produse financiare: conturi bancare, polițe de asigurare, credite, plăți, transferuri, produse de investiții

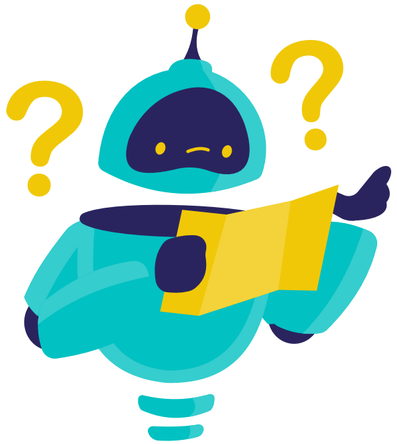

Investitor
Antreprenor
Consumator

„educația financiară trebuie concepută ca o politică integrală, bazată pe colaborarea tuturor actorilor implicați: administrațiile publice, industria financiară, întreprinderile, organizațiile sindicale, asociațiile de consumatori, sistemul de învățământ și toți cetățenii, în general, în calitate de consumatori de produse financiare”.

Comitetul Economic și Social European

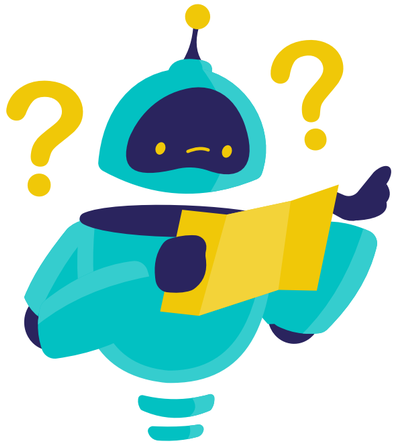
De ce avem nevoie de educație financiară?

- Pentru a ne gestiona bugetul în mod echilibrat, a ști să ne planificăm cheltuielile și a economisi
- Pentru a face diferența dintre active și pasive
- Pentru a lua decizii financiare corecte (ex. credite, cumpărături impulsive)
- Pentru a înțelege produsele financiare pe care la avem la dispoziție
- Pentru a economisi și a investi în mod diversificat
- Pentru a ne asigura stabilitatea financiară pe termen lung (în contextul unui declin demografic pronunțat)
- Pentru a ne proteja de fraude și promisiuni de îmbogățire rapidă
- Pentru a ne informa din surse sigure
- Pentru a nu pierde oportunități.

Accesează menti.com

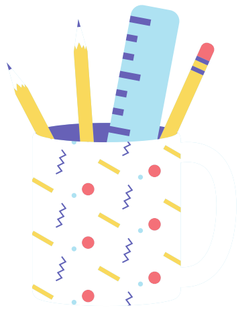
cod: 5302 5917

Accesează menti.com

cod 2: 5498 4222

Noțiuni de bază de educație financiară

- dobândă
- inflație
- diversificarea riscurilor
- dobândă compusă

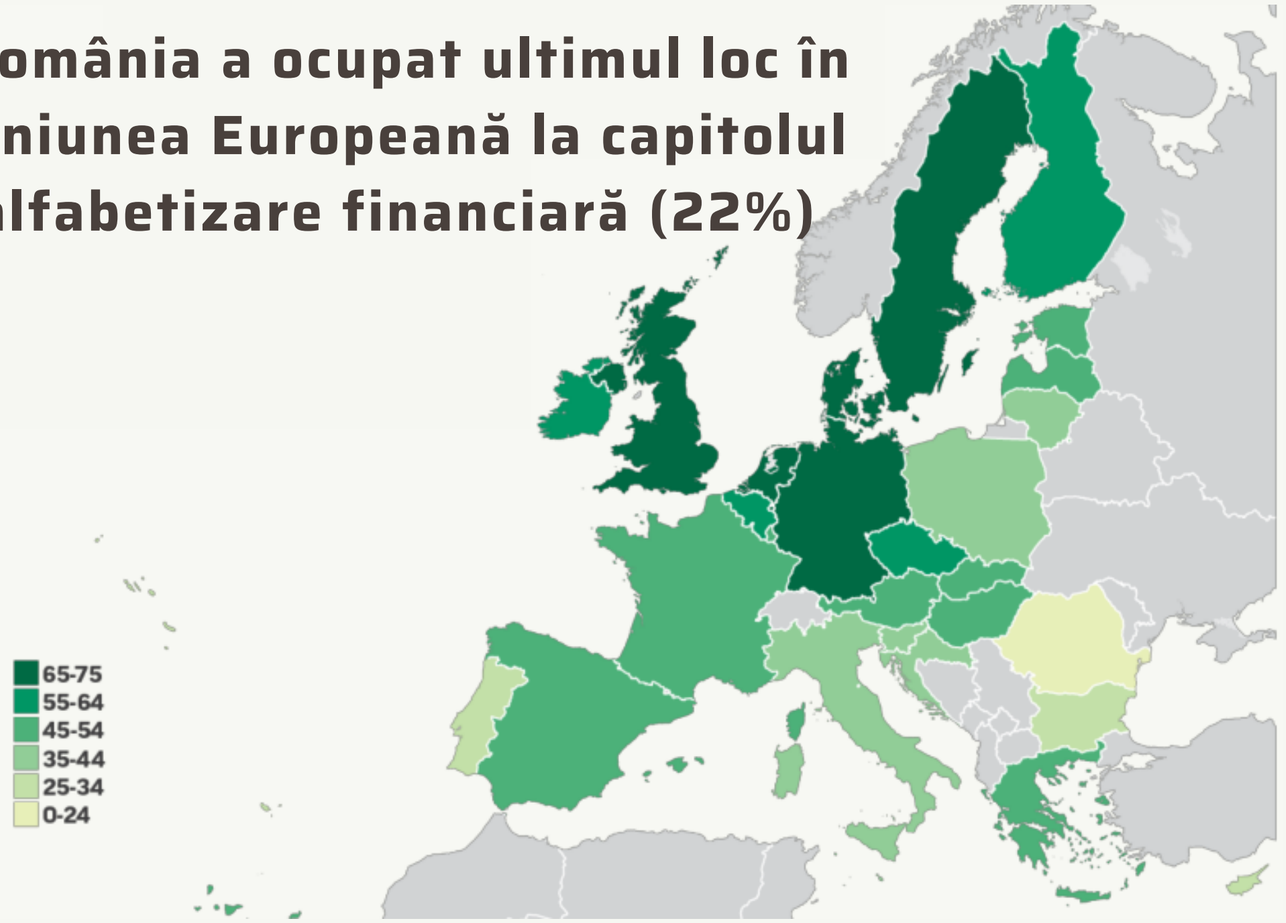
Aceste 4 noțiuni au făcut obiectul studiului S&P Global FinLit Survey

Un instrument util: site-ul Investopedia

EDUCAȚIA FINANCIARĂ: CEA MAI DE PREȚ INVESTIȚIE

Procentul adulților cu cunoștințe financiare în UE

România a ocupat ultimul loc în Uniunea Europeană la capitolul alfabetizare financiară (22%)

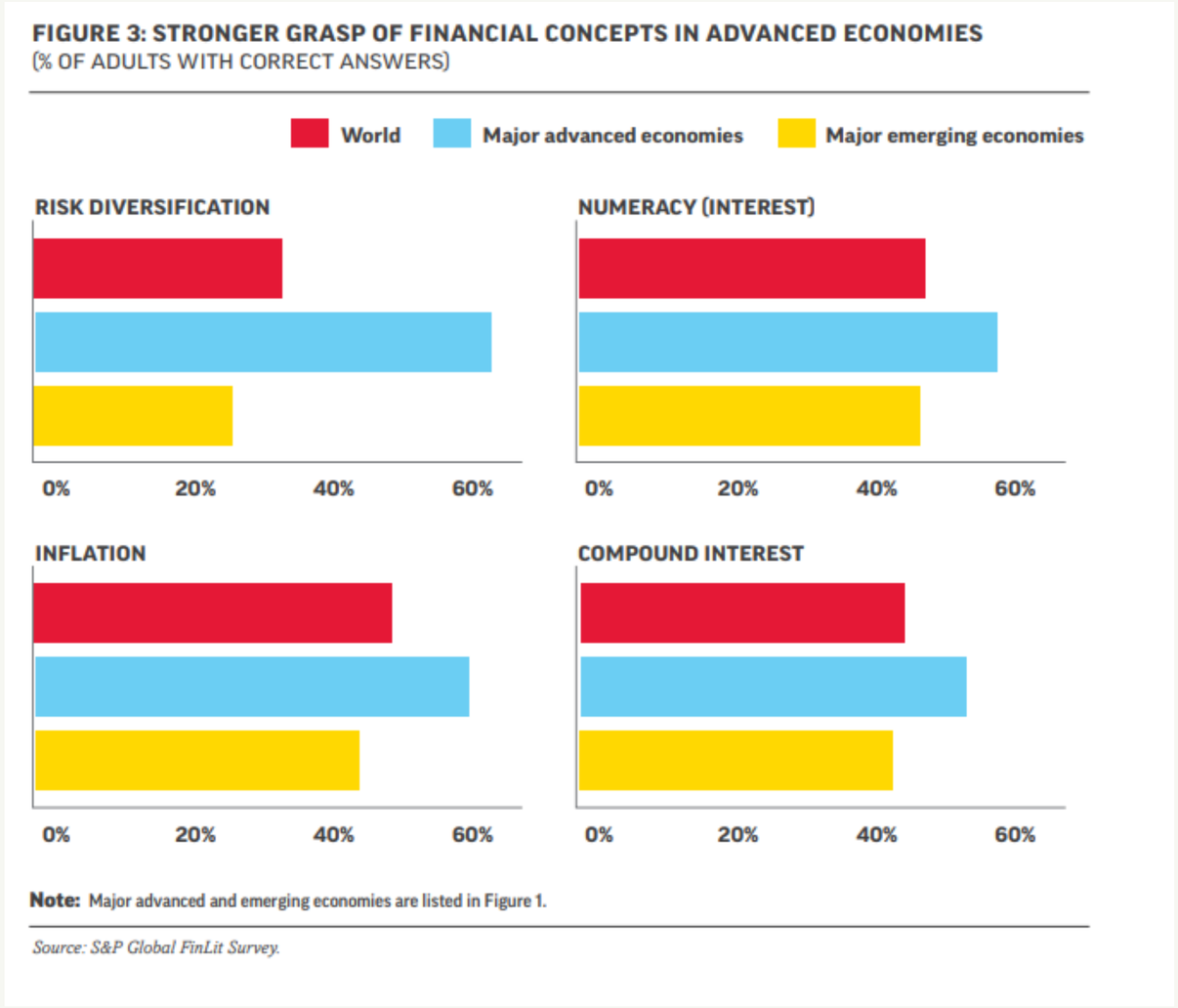

S&P Global FinLit Survey, 2014

S&P Global FinLit Survey 2014 - cel mai important chestionar global privind nivelul de alfabetizare financiară (+150.000 respondenți din 148 țări)

Nivelul alfabetizării financiare în UE: 52%
Danemarca, Germania, Olanda și Suedia: peste 65%
Doar 22% dintre români au cunoștințe financiare de bază.

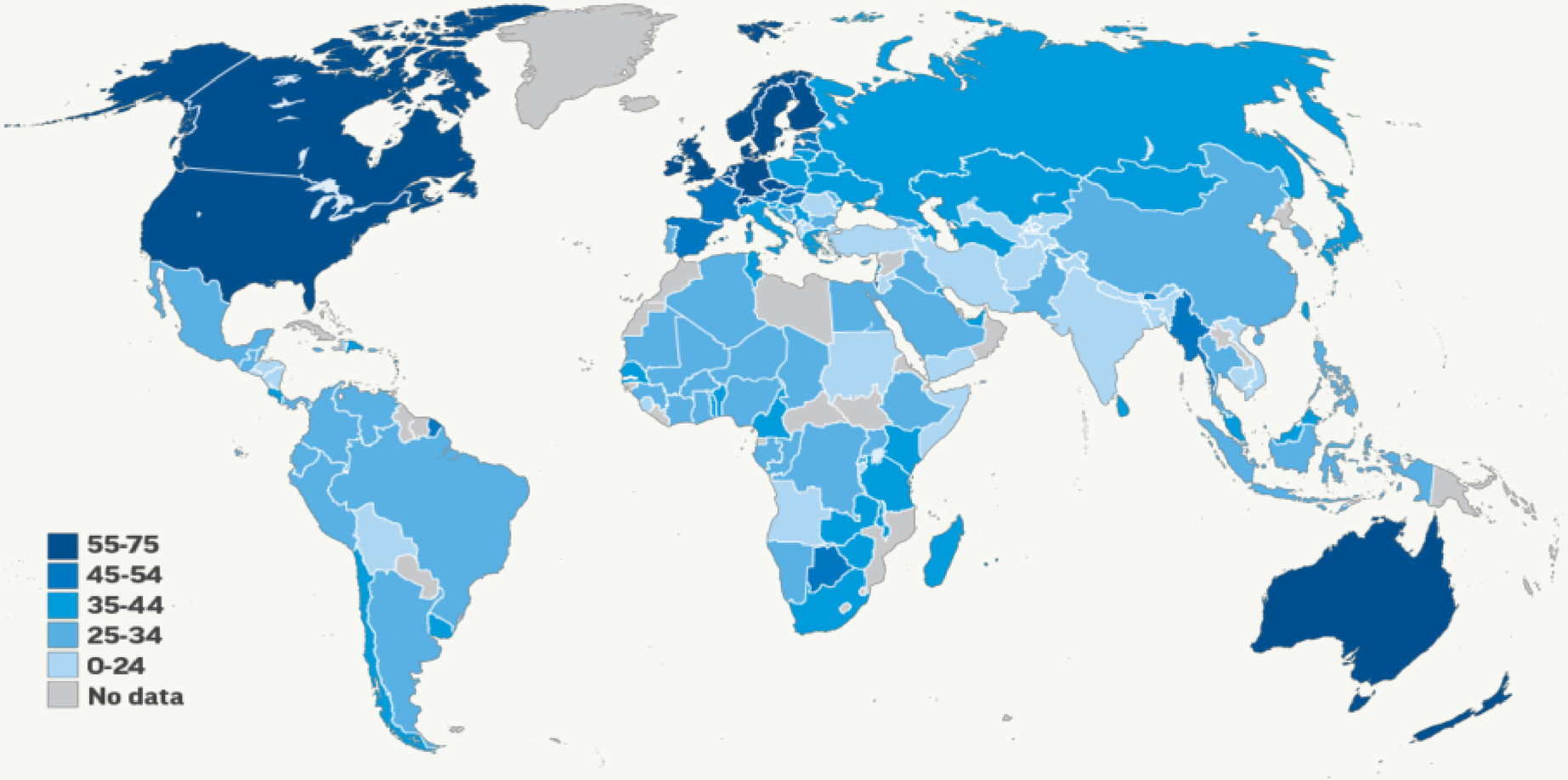
Studiul a măsurat procentul celor care au răspuns corect la 3/4 întrebări pe următoarele teme: diversificarea riscului, dobândă, inflație, dobândă compusă

Respondenții din țări cu economii dezvoltate au un nivel de alfabetie financiară mai ridicat.

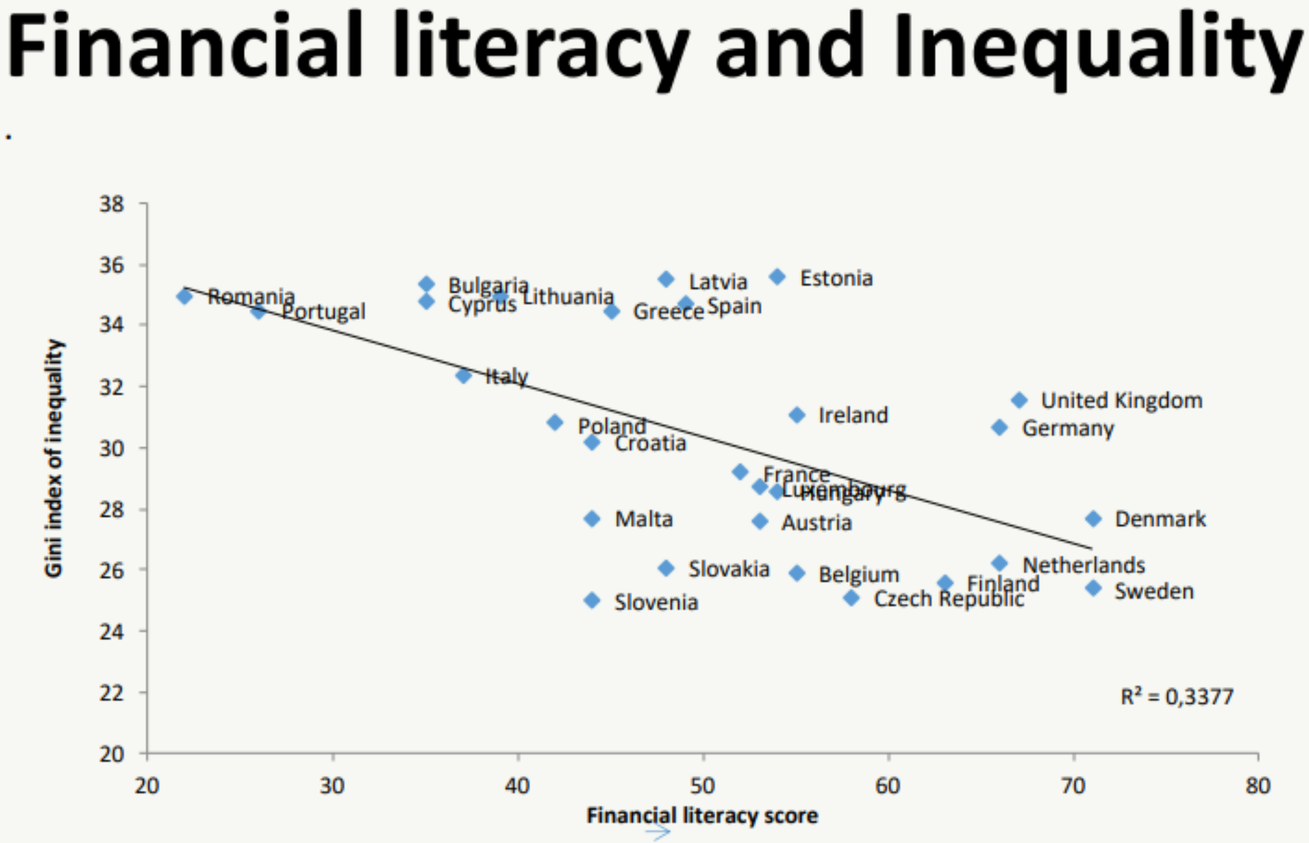
S&P Global FinLit Survey, 2014

1 din 3 adulți din lume are cunoștințe financiare de bază

S&P Global FinLit Survey, 2014

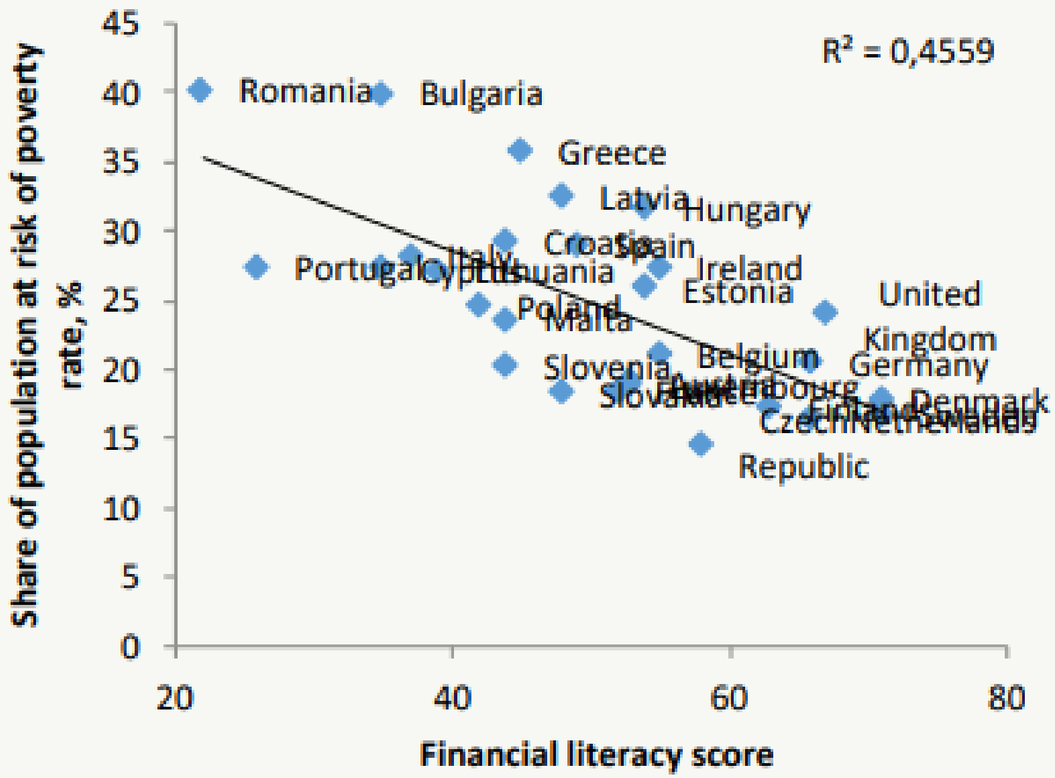
De ce să investim în educația financiară?

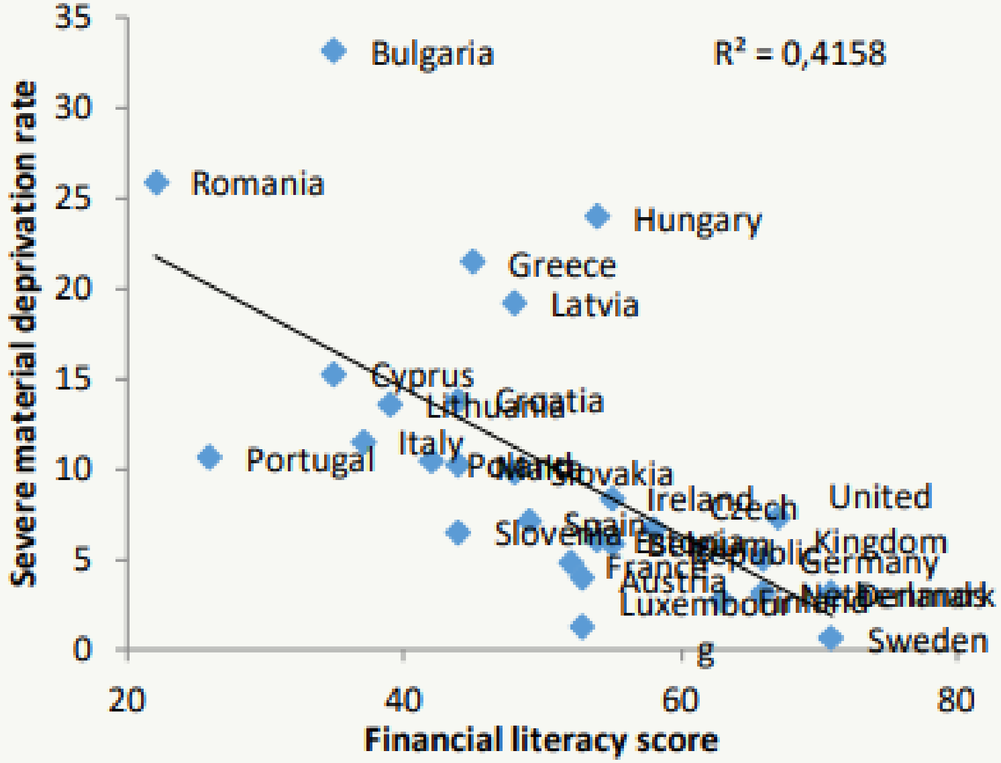

Source: S&P Global FinLit survey and Eurostat.

Corelarea datelor: bruegel.org

Financial literacy and at risk of poverty rate (AROP)

Financial literacy and Severe material deprivation

Corelarea datelor: bruegel.org

Reguli pentru ECONOMISIRE

Regula 50/30/20 de administrare a bugetului personal

50%: nevoi curente, uzuale precum hrană, utilități etc.
30% pe ceea ce numim „dorințe”, adică bunuri sau servicii ce nu sunt absolut necesare, dar ne aduc bucurie - de exemplu, o vacanță, o masă în oraș sau o haină frumoasă
20%: dedicat economisirii și dacă e cazul, **plății datoriilor în avans**.

Principiul „Plătește-te pe tine întâi”

Direcționarea automată a unui procent dedicat economisirii în momentul în care încasezi venituri (înainte de a-i plăti pe alții, cumpărând bunuri și servicii de la ei).

Amână deciziile de cumpărare - regula de 24h

Dacă ai decis că trebuie să cumperi un anumit produs sau serviciu, așteaptă 24 ore înainte de a îl achiziționa, pentru a te asigura că ai nevoie cu adevărat de el. Dacă faci cumpărături online, pur și simplu lasă-l în coș - cumpărăturile impulsive sunt foarte comune, mai ales online, reducându-ne drastic capacitatea de a economisi.

INVESTIȚIILE pe bursa de valori

Înainte de a investi

- Pe cât posibil, să nu ai datorii (credite de consum, nevoi personale etc)
- Să economisești pentru a avea un fond de siguranță (3-6 luni)
- Să îți evaluezi profilul de risc

A

Inflație, scăderea puterii de cumpărare, devalorizarea banilor

Depozite la vedere sau cu dobânzi reduse / cash

Lipsa de informații privind investițiile, mituri

Dificultăți financiare, fără posibilitatea de a investi

Vulnerabilitate la scheme frauduloase

Atitudine proactivă față de propria bunăstare

Investiții diversificate, pe termen lung

B

Win-win-win (investitori, companii, economie)

De ce ne e frică de bursă?

Lipsa de cunoștințe financiare de bază

Scheme frauduloase de îmbogățire rapidă, pierderea/lipsa încrederii în instituțiile financiare

1994

CARITAS –
semnele sfîrşitului?

Ziua de 6 octombrie 1993 ar putea fi încercuită cu negru în calendarele multor sute de mii de români. Mulţimea adunată în faţa caselor de plată ale firmei "Caritas" afla cu

datei de 8 octombrie, cînd plăţile au fost reluate la cele trei clădiri din Cluj. Nu trebuie exclusă din calcul nici imensa popularitate de care se bucură Ioan Stoica: în timp ce se îndreptă, în

mare pentru vrăjitorul din Braşov, dacă majoritatea acestor bani ar fi reinvestiţi în "circuit".

Însă elementul cheie al funcţionării

Prăbușirea schemei Caritas. Totalul pierderilor înregistrate de participanții la schema frauduloasa Caritas a fost de 450 de milioane de dolari. Unii oameni au girat cu locuințele ca să se împrumute de bani pentru Caritas sau chiar le-au vândut. Cel puțin 2 milioane de români au fost păgubiți.

2000

Cutremurul FNI zdruncină economia

Dan Ciurtin

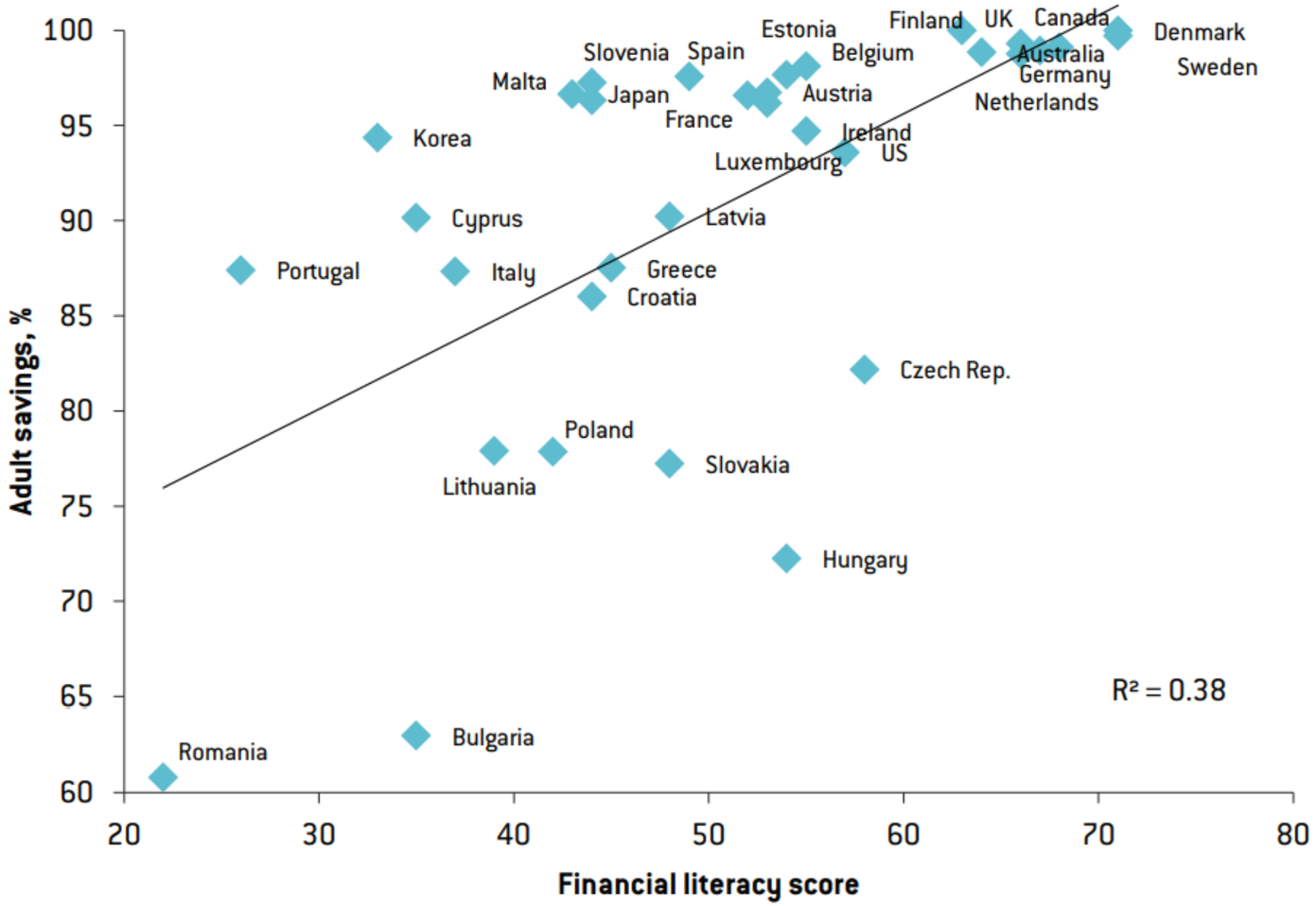
Falimentul FNI (Fondul Național de Investiții) - fraudă financiară estimată la 300 de milioane de dolari.Prezentat ca un fond deschis de investiții, FNI s-a dovedit în final a fi doar o piramidă de tip Ponzi, lichiditățile fiind asigurate exclusiv de sumele depuse de investitori. Au fost înșelați peste 300.000 români.

2022

Cea mai înfloritoare industrie. 12.000 de săli de joc, 70.000 de aparate: Românii lasă un miliard de euro pe an la „păcănele“ şi pariuri

Piaţa jocurilor de noroc a ajuns la 1,2 mld. euro în România (5,3 mld. lei) în condiţiile în care pe toate străzile sălile de jocuri au devenit omniprezente. Pentru înfiinţarea...

Gradul de economisire prin instituții financiare în ultimul an (% din total persoane peste 15 ani) în 2014 și scorul de alfabetizare financiară

Sursa: Bruegel.com, pe baza Standard & Poor's Global FinLit Survey

57 MILIARDE EURO

Depozite bancare ale persoanelor fizice în România, în luna august 2022, din care aproape 35 miliarde euro reprezintă depozite „la vedere” - care nu oferă nici măcar dobândă.

Sursa: BNR

Românii preferă numerarul și depozitele bancare în detrimentul investițiilor pe piața de capital

Depozite vs. investițiile la bursă

Inflația poate fi definită, pe scurt, ca fiind rata medie cu care prețurile cresc. Concret, dacă astăzi poți cumpăra ceva cu 100 de lei, același lucru ar putea costa 115 lei anul viitor (cu o inflație de 15%), astfel că banii tăi își pierd din puterea de cumpărare.

Dacă ai ca scop asigurarea stabilității financiare pe termen lung, depozitele bancare nu sunt un instrument potrivit (acestea pot fi potrivite atunci când ai nevoie de banii depozitați pe termen scurt sau pentru fondul de urgență).

Dacă dobânzile băncii nu depășesc inflația, banii din conturile de economii își vor pierde încet, dar sigur, valoarea.

5 mituri despre investițiile la bursă

#1 Este foarte complicat să investești la bursă și ai nevoie de cunoștințe avansate

#2 Trebuie să ai o sumă mare de bani pentru a începe să investești

#3 Trebuie să tranzacționezi zilnic și să urmărești toate mișcările de pe bursă

#4 Pentru a avea succes, trebuie să ai acces la informații, „ponturi”

#5 Investițiile sunt foarte riscante

Investiții vs. trading vs. speculații

Termenii de „investiție” și „tranzacționare” sunt adesea folosiți, în mod eronat, ca sinonime, însă există diferențe cheie între cele două strategii.

Scopul investițiilor este, în general, de a construi bunăstare pe termen mediu și lung. Fluctuațiile zilnice sunt mai puțin importante decât creșterea constantă pe o perioadă extinsă. Investitorii studiază potențialul de creștere și valoarea unei companii pe termen lung.

Scopul tranzacționării este de a genera profituri pe termen scurt (secunde - scalp trading, o zi - day trading, săptămâni, luni - swing trading).

Speculațiile implică achiziționarea unor active cu un grad mare de risc, pentru a obține profituri din schimbarea ulterioară a prețului și din posibila vânzare, în termen scurt (de regulă sub un an).

Care este rolul bursei de valori?

Companiile strâng bani de la investitori pentru a își finanța dezvoltarea afacerii, recompensând investitorii cu o cotă-parte din rezultatele acestei dezvoltări.

În acest scop, oferă spre vânzare acțiuni (adică o mică parte din companie), pe care investitorii privați le pot cumpăra, devenind acționari.

Ce tipuri de venituri poți obține de pe bursă?

Este esențial să înțelegem instrumentele în care investim. Din punct de vedere fiscal, veniturile obținute din investițiile pe bursă pot rezulta din două mari surse: **transferul titlurilor de valoare și dividende.**

a. Transferul titlurilor de valoare

Sursele veniturilor din transferul titlurilor de valoare pot fi:

- **acțiuni** (drept de proprietate asupra unei cote-părți dintr-o companie)
- **ETF-uri** (active diversificate, listate sub forma unui singur instrument)
- **obligațiuni corporative, titluri de stat**
- **CFD-uri** („Contract for difference”)

Dacă nu dorești să te expui riscului ridicat al CFD-urilor, **e foarte important să te asiguri că investești într-un activ de bază și nu într-un CFD.**

b. Dividende

Companiile pot decide să plătească dividende acționarilor, împărțind astfel profitul realizat. Nu toate companiile plătesc dividende, preferând să reinvestească profitul.

Ce factori determină prețul unei acțiuni?

În general, prețul unei acțiuni reflectă ceea ce investitorii apreciază că valorează. Mai concret, prețul acțiunilor este determinat de mecanismul cererii și ofertei.

Dacă există mai mulți oameni dispuși să investească într-un activ decât cei care doresc să îl vândă, prețul acțiunii va crește. Pe de altă parte, dacă sunt mai mulți cei care vor să vândă, prețul va scădea.

↗ Pe scurt: dacă cererea este ridicată, dar oferta scăzută, prețul crește.

↘ Dacă cererea e scăzută, iar oferta ridicată, prețul scade

Ce determină investitorii să cumpere sau să vândă un activ?

În general, sunt patru factori care influențează decizia de a cumpăra sau de a vinde, și, în consecință, prețul acțiunilor:

- **Știri despre economia globală** (când economia globală este în creștere, și piața bursieră tinde să crească, și invers)
- **Știri din sector** (probleme, incertitudini care afectează un anumit sector)
- **Știri despre companie** (calitatea managementului, performanțe, relații publice etc.)
- **Psihologia investitorului** (investitorii tind să își confirme aprecierile unii altora în ceea ce privește evoluția unui activ și de multe ori, sunt influențați de deciziile altor investitori de a vinde sau de a cumpăra.)

Diversificarea riscurilor

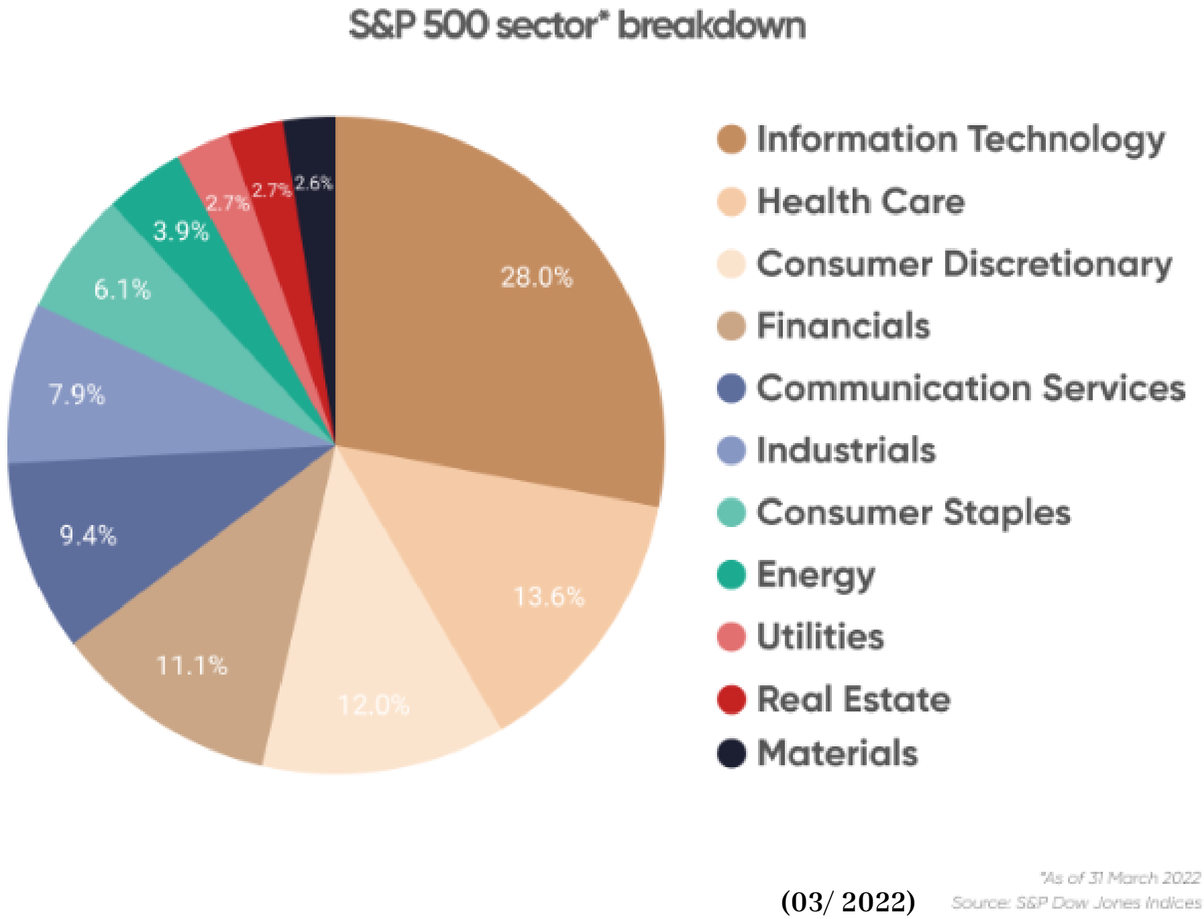

Diversificarea se poate obține cel mai ușor investind în fonduri de tip indice ETF (Exchange-Traded Funds, fonduri care urmăresc performanța unui indice și au în componență acțiuni diverse -ex. S&P500, MSCI World), respectiv investind în companii de mărimi diferite, din diferite sectoare și din diferite țări.

Alocarea pe active trebuie, de asemenea, aliniată profilului de risc al fiecărui investitor.

- exemplu de portofoliu - risc moderat: 60% acțiuni (atât individuale, cât și ETF-uri), 40% obligațiuni (ex. titluri de stat, obligațiuni corporative).

Componența indicelui S&P 500

1. Apple (AAPL): 7.14%
2. Microsoft (MSFT): 6.1%
3. Amazon (AMZN): 3.8%
4. Tesla (TSLA): 2.5%
5. Alphabet Class A (GOOGL): 2.2%
6. Alphabet Class C (GOOG): 2.1%
7. NVIDIA Corporation (NVDA): 1.8%
8. Berkshire Hathaway Class B (BRK.B): 1.7%
9. Meta (META), formerly Facebook, Class A: 1.4%
10. UnitedHealth Group (UNH): 1.2%
11. Johnson & Johnson (JNJ): 1.2%
12. JPMorgan Chase (JPM): 1.0%
13. Visa Class A (V): 1.0%
14. Procter & Gamble (PG): 1.0%
15. Exxon Mobil (XOM): 0.90%
16. Home Depot (HD): 0.8%
17. Chevron Corporation (CVX): 0.80%
18. Mastercard Inc. Class A (MA): 0.8%
19. Bank of America (BAC): 0.8%
20. AbbVie Inc. (ABBV): 0.7%
21. Pfizer (PFE): 0.7%
22. Broadcom Inc. (AVGO): 0.7%
23. Costco (COST): 0.7%
24. Walt Disney (DIS): 0.7%
25. Coca-Cola Company (KO): 0.6%

(03/ 2022)

Investițiile graduale, pe termen lung

Strategia Dollar Cost Averaging (DCA) - investiții graduale

DCA: o strategie de investiții care presupune să cumperi **active de valori egale, la intervale regulate,** astfel că indiferent de prețul la care cumperi, per total vei avea un **preț mediu** foarte avantajos.

Spre deosebire de aplicarea acestei strategii, dacă investești din start o sumă mai mare deodată, te expui riscului de a cumpăra active la un preț mai mare, iar așteptând momentul perfect pentru a investi, vei aloca timp și efort în plus, fără garanția unui câștig cu mult mai mare, comparativ cu strategia de a investi regulat, la intervale fixe.

„Buy and hold” se referă la păstrarea activelor pe termen lung Adoptând această strategie și investind în mod disciplinat lună de lună o anumită sumă pe durata a 10, 15, 20 de ani, vei beneficia de avantajul Strategiei DCA, precum și de cel al dobânzii compuse.

I never attempt to make money on the stock market. I buy on the assumption that they could close the market the next day and not reopen it for ten years.

-WARREN BUFFETT

DUE

Dobânda compusă

Dobânda compusă este denumită și „dobânda la dobândă”, deoarece la suma inițială se va aplica dobânda simplă a primului an, după care și aceasta va acumula dobândă în anul următor. Dobânda reprezintă câștigul obținut din urma unei investiții - dacă în cazul depozitelor bancare este reprezentată de un procent fix, în cazul investițiilor la bursă ea va varia, sub forma randamentului unui activ.

De exemplu, investind o sumă de 100 euro într-un activ ce îți aduce un randament anual de 8%, la finalul anului vei avea 108 euro. La această sumă se va aplica dobânda în anul următor, și așa mai departe. Cu cât crești perioada de timp pentru care investești, cu atât efectul dobânzii compuse va fi mai puternic. Astfel, vei beneficia de o creștere exponențială a portofoliului pe termen lung.

Scenariu: 100$ investiți lunar cu un randament mediu de 8% (15 ani)

Initial Deposit

– $100 +

Contributions

– $100 +

(•) monthly ( ) annually

Investment Time Span

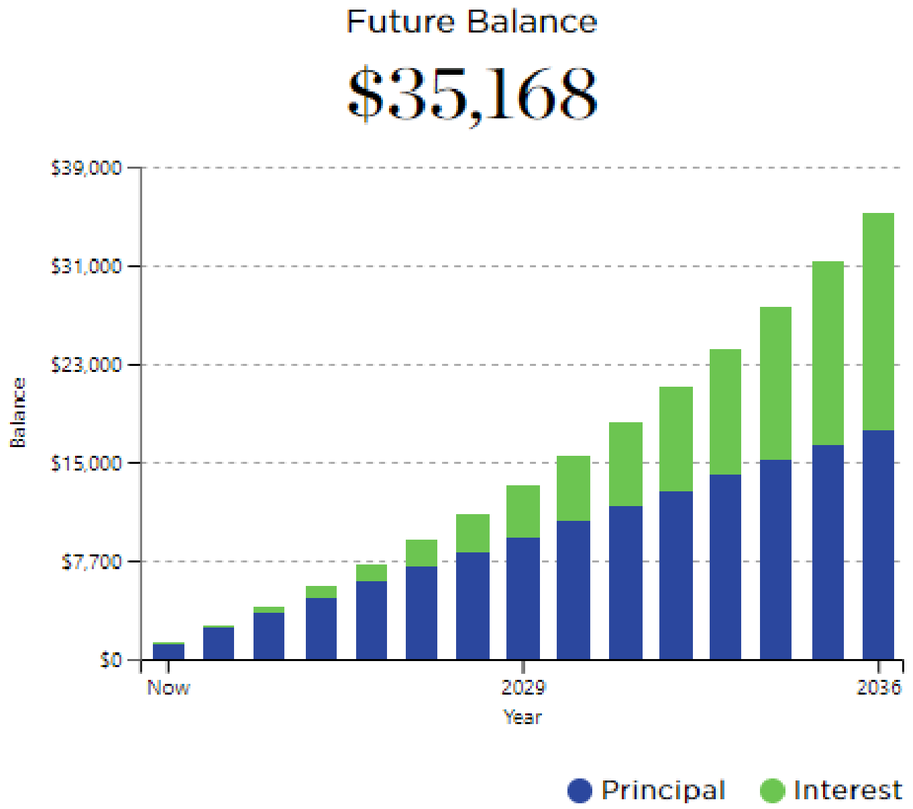
– 15 +

Estimated Rate of Return

– 8.00% +

Compound Frequency

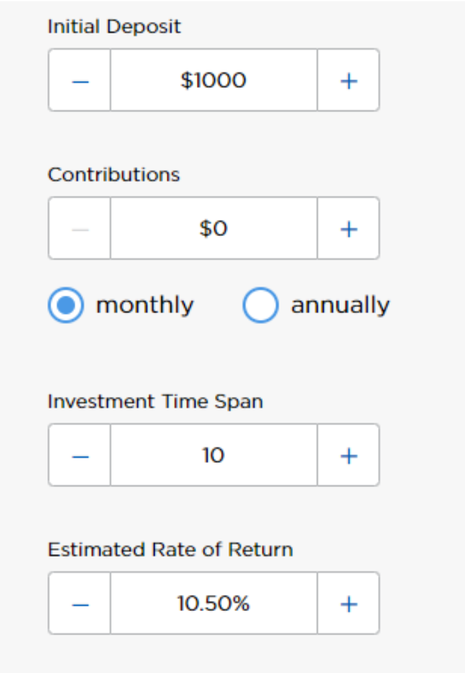
( ) daily (•) monthly ( ) annually

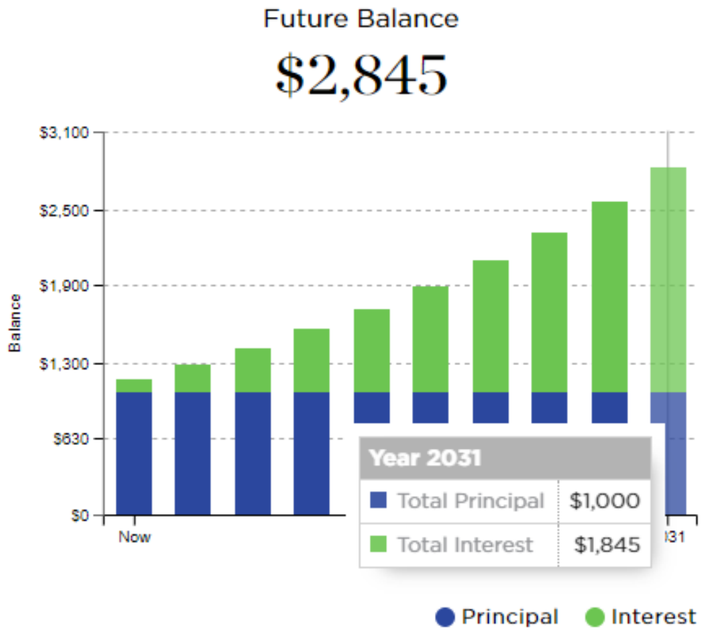

Sursa: www.nerdwallet.com

Scenariu: 1000 dolari investiți în ETF-ul de tip indice S&P 500, în 2012

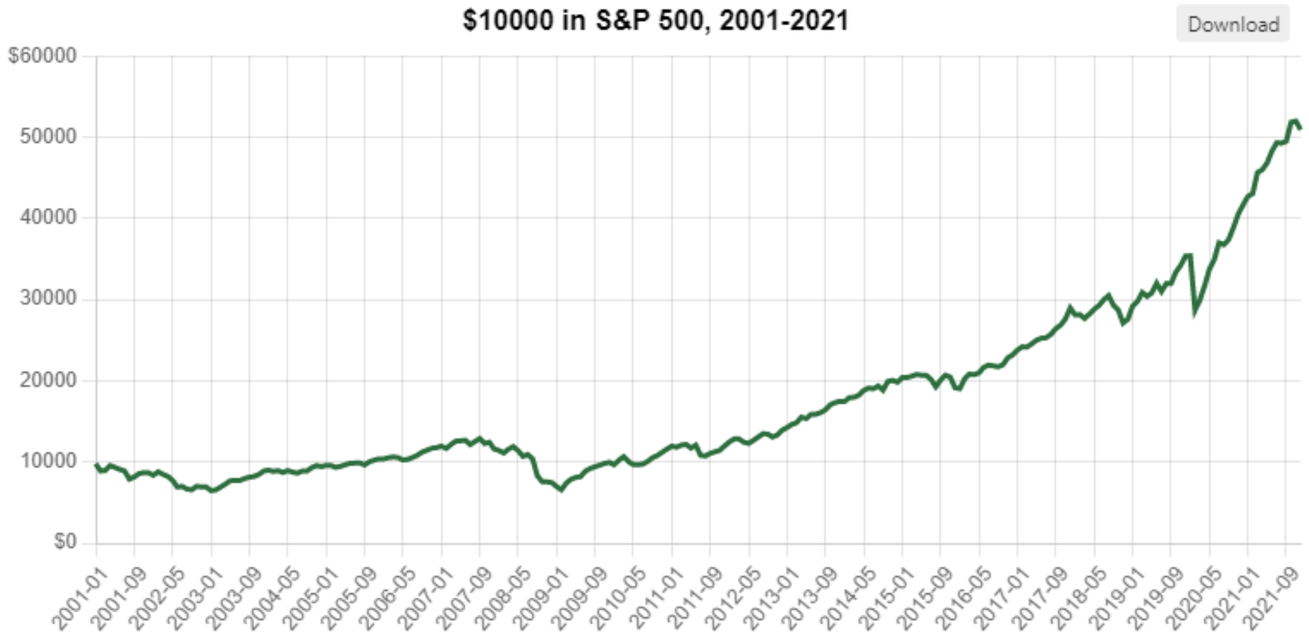
Fără a face nimic altceva decât să păstrăm acești bani investiți, observăm că, datorită dobânzii compuse, suma aproape că se triplează în decurs de zece ani, cu o valoare totală a dobânzii de 1845 dolari.

Sursa: https://www.nerdwallet.com

Scenariu: S&P 500 - scenariu pe 20 de ani (2001-2021), 10.000$

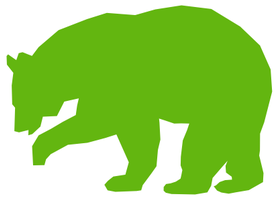

Sursa: https://www.officialdata.org/us/stocks/s-p-500/

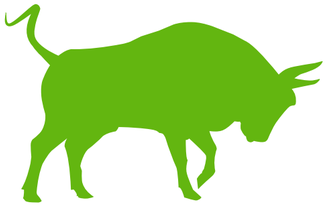
Suma investită: 10.000 USD

Suma totală: 62.253,50 USD

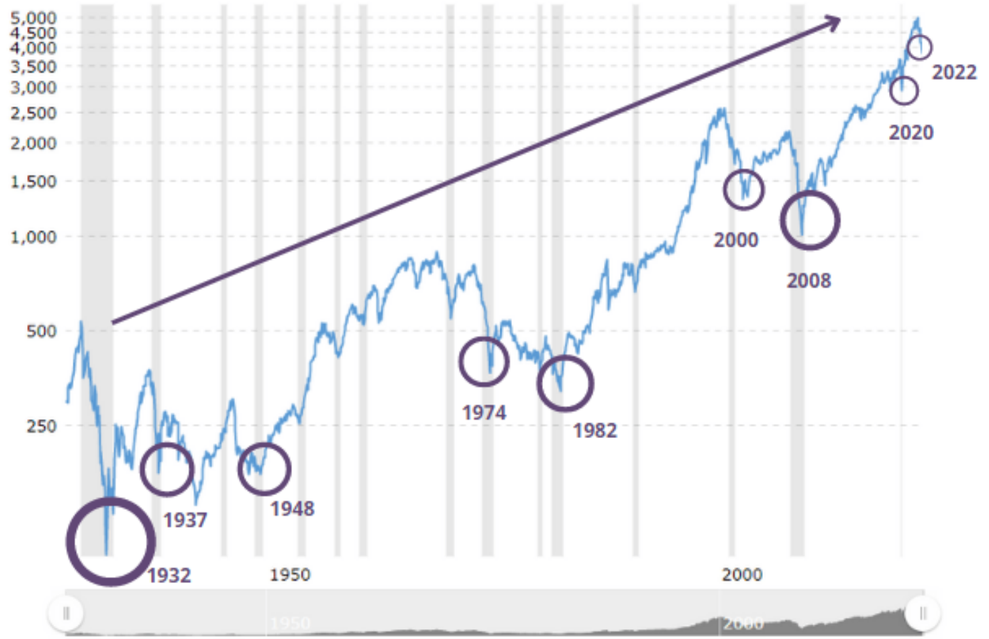

Cu toate că și bursele au suferit o corecție importantă (S&P 500 a intrat în 2022 în ceea ce se numește „**bear market**” - reflectând o scădere de peste 20% față de maximul recent, versus „**bull market**”), dacă investim pe termen lung și în mod diversificat, istoria ne arată că piața de capital și-a revenit după fiecare criză majoră (ex. 1929, 2000, 2008, 2020), cu o creștere medie anuală de până la 10%.

Indicele S&P 500 - 90 Year Historical Chart

Sursa: macrotrends.net (editat)

@primii_pasi_in_investitii

Indicele MSCI World

Sursa: American Enterprise Institute

@primii_pasi_in_investitii

Performanțele (randamentele) nu trecute nu garantează câștigurile viitoare. Acestea ne pot oferi însă niște repere cu privire la dinamica pieței bursiere.

Alegerea brokerului (intermediarului)

Primul pas către investițiile la bursă: alegerea unui broker de încredere.

- **Alegerea brokerului pentru Bursa de Valori București:** consultă lista oficială a intermediarilor pe site-ul BVB

- **Alegerea brokerului pentru bursele din străinătate** (consultă registrul ASF)

Criterii la care să fii atent(ă):

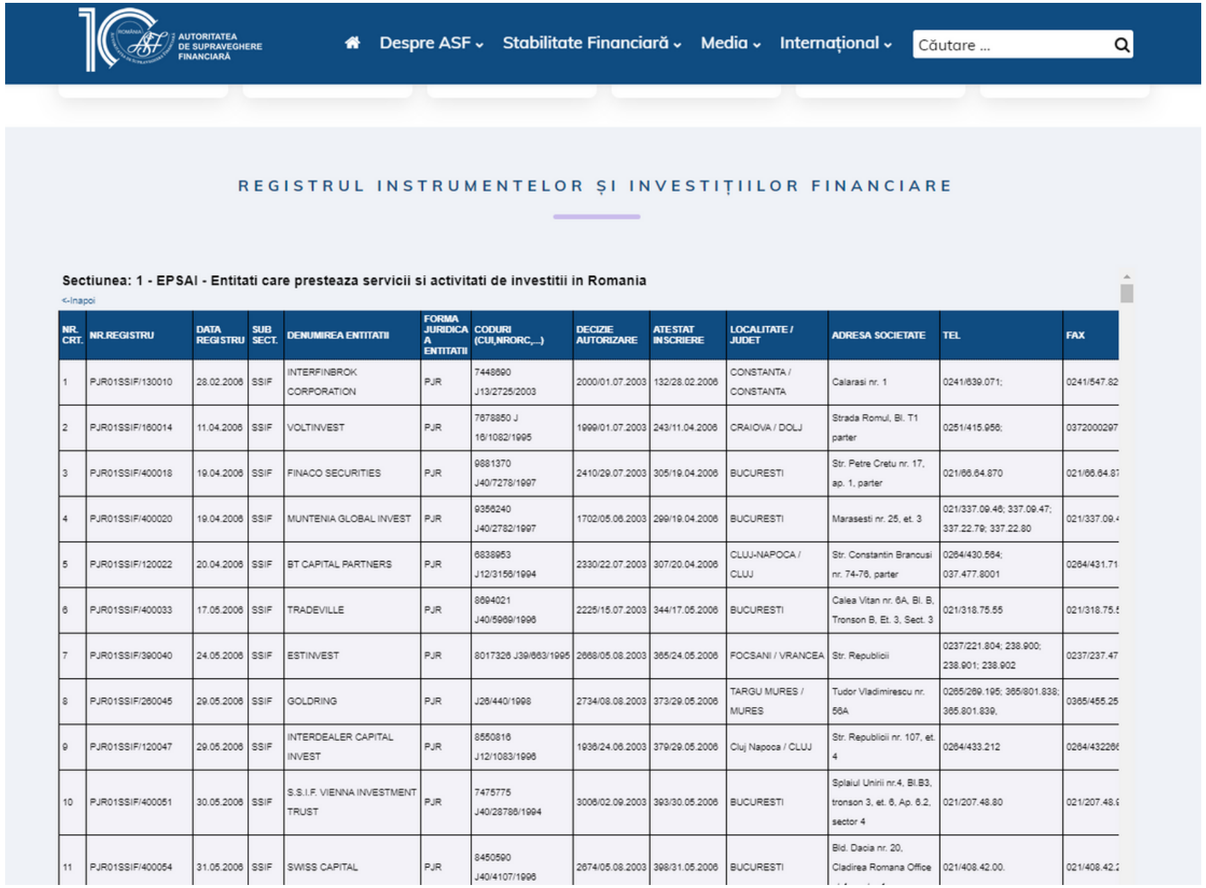
- instrumentele financiare disponibile (consultarea ofertei – de ex. ce acțiuni sau ETF-uri oferă)
- comisionul de tranzacționare
- garantarea fondurilor în caz de faliment
- suma minimă pe care o poți investi
- posibilitatea de a îți muta portofoliul la un alt broker fără a vinde activele s.a.

Să verifici că nu plătești mai mult de 1% comision la un broker din valoarea investiției.

Alegerea brokerului (intermediarului)

Verifică dacă entitatea care oferă accesul la o platformă online de tranzacționare se regăsește în Registrul A.S.F.: Registrul instrumentelor și investițiilor financiare

Secțiune: „Entitati care presteaza servicii si activitati de investitii in Romania”

NR. CRT.	NR.REGISTRU	DATA REGISTRU	SUB SECT.	DENUMIREA ENTITATII	FORMA JURIDICA A ENTITATII	CODURI (CUI,NRORC,...)	DECIZIE AUTORIZARE	ATESTAT INSCRIERE	LOCALITATE / JUDET	ADRESA SOCIETATE	TEL	FAX
1	PJR01SSIF/130010	28.02.2006	SSIF	INTERFINBROK CORPORATION	PJR	7448590 J13/2725/2003	2000/01.07.2003	132/28.02.2006	CONSTANTA / CONSTANTA	Calarasi nr. 1	0241/639.071;	0241/547.82
2	PJR01SSIF/160014	11.04.2006	SSIF	VOLTINVEST	PJR	7678850 J 16/1082/1995	1999/01.07.2003	243/11.04.2006	CRAIOVA / DOLJ	Strada Romul, Bl. T1 parter	0251/415.958;	0372000297
3	PJR01SSIF/400018	19.04.2006	SSIF	FINACO SECURITIES	PJR	9881370 J40/7278/1997	2410/29.07.2003	305/19.04.2006	BUCURESTI	Str. Petre Cretu nr. 17, ap. 1, parter	021/66.64.870	021/66.64.87
4	PJR01SSIF/400020	19.04.2006	SSIF	MUNTENIA GLOBAL INVEST	PJR	9356240 J40/2782/1997	1702/05.06.2003	299/19.04.2006	BUCURESTI	Marasesti nr. 25, et. 3	021/337.09.46; 337.09.47; 337.22.79; 337.22.80	021/337.09.4
5	PJR01SSIF/120022	20.04.2006	SSIF	BT CAPITAL PARTNERS	PJR	6838953 J12/3158/1994	2330/22.07.2003	307/20.04.2006	CLUJ-NAPOCA / CLUJ	Str. Constantin Brancusi nr. 74-76, parter	0264/430.564; 037.477.8001	0264/431.71
6	PJR01SSIF/400033	17.05.2006	SSIF	TRADEVILLE	PJR	8894021 J40/5969/1996	2225/15.07.2003	344/17.05.2006	BUCURESTI	Calea Vitan nr. 6A, Bl. B, Tronson B, Et. 3, Sect. 3	021/318.75.55	021/318.75.5
7	PJR01SSIF/390040	24.05.2006	SSIF	ESTINVEST	PJR	8017326 J39/663/1995	2668/05.08.2003	365/24.05.2006	FOCSANI / VRANCEA	Str. Republicii	0237/221.804; 238.900; 238.901; 238.902	0237/237.47
8	PJR01SSIF/260045	29.05.2006	SSIF	GOLDRING	PJR	J26/440/1998	2734/08.08.2003	373/29.05.2006	TARGU MURES / MURES	Tudor Vladimirescu nr. 56A	0265/269.195; 365/801.838; 365.801.839;	0365/455.25
9	PJR01SSIF/120047	29.05.2006	SSIF	INTERDEALER CAPITAL INVEST	PJR	8550816 J12/1083/1996	1936/24.06.2003	379/29.05.2006	Cluj Napoca / CLUJ	Str. Republicii nr. 107, et. 4	0264/433.212	0264/432286
10	PJR01SSIF/400051	30.05.2006	SSIF	S.S.I.F. VIENNA INVESTMENT TRUST	PJR	7475775 J40/28788/1994	3008/02.09.2003	393/30.05.2006	BUCURESTI	Splaiul Unirii nr.4, Bl.B3, tronson 3, et. 6, Ap. 6.2, sector 4	021/207.48.80	021/207.48.6
11	PJR01SSIF/400054	31.05.2006	SSIF	SWISS CAPITAL	PJR	8450590 J40/4107/1996	2674/05.08.2003	398/31.05.2006	BUCURESTI	Bld. Dacia nr. 20, Cladirea Romana Office	021/408.42.00.	021/408.42.2

PESTE 100.000 DE INVESTITORI LA BVB

Tot mai mulți investitori fac pasul către investițiile la bursă - doar la Bursa de Valori București, în luna martie 2022 a avut loc o creștere de 24.3% a numărului de investitori față de aceeași lună a anului 2021. 17.000 de investitori noi s-au orientat către bursă, BVB depășind în august pragul de 100.000 de investitori.

Există un interes tot mai mare pentru investiții, ce trebuie însă dublat de un nivel ridicat al educației financiare.

2023

ANUL INVESTIȚIILOR

Investițiile la bursa de valori au devenit și mai accesibile începând din 1 ianuarie 2023

Modificarea Codului Fiscal pentru crearea unui mediu fiscal are scopul **să încurajeze persoanele fizice să investească pe piața de capital** și să faciliteze accesul companiilor românești la finanțare

Legea nr. 142/2022 privind modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul Fiscal

Impozitarea veniturilor din investiții

Categorii de surse de venit:

- din transferul titlurilor de valoare
- din dividende.

România e considerată a fi una dintre cele mai avantajoase țări la nivelul impozitării veniturilor obținute din investiții la bursă.

Din 2023: impozitul pe veniturile din transferul titlurilor de valoare se va reține la sursă și se va reduce, cu condiția ca intermediarul să aibă reședința fiscală în România sau un sediu permanent aici.

Noua lege (142/2022) introduce următoarele schimbări:

- implementarea unui sistem de **reținere la sursă** **a impozitului**
- **reducerea impozitului** **de la 10% la 1%** pentru veniturile din active deținute pe o perioadă mai mare de un an
- **reducerea impozitului** **de la 10% la 3%** pentru veniturile din active deținute sub un an.
- **pierderile nu vor mai fi declarate în vederea compensării cu câștigurile**

Se încurajează astfel deținerile pe termen mediu și lung, ceea ce asigură avantaje atât companiilor listate, cât și investitorilor.

Principalele tipuri de venituri care pot fi obținute la bursă se impozitează astfel:

Tip venit	Impozit
Transferul titlurilor de valoare	• **Între 1-3% din profit, reținut la sursă, nu se declară prin D.U. (de la 1 ianuarie 2023) - dacă intermediarul este rezident fiscal român sau are un sediu permanent în România (indiferent dacă veniturile provin din România sau din străinătate)** • **10% din profit, se declară prin D.U., dacă intermediarul nu este rezident fiscal român și nici nu are sediu permanent în România** • CASS doar dacă ai venituri cumulate supuse contribuției de peste 12 salarii minime brute (vei plăti 10% din această sumă-plafon)
Dividende	• **Veniturile obținute din România: 8% (de la 1 ianuarie 2023),** reținut la sursă, nu se declară prin D.U. • **Veniturile obținute din străinătate: 8%,** se declară prin D.U. (chiar dacă s-a reținut și impozit la sursă în țara emitentului). • SUA: prin completarea formular W-8BEN, **10% impozitat la sursă și 0% în România** • CASS doar dacă ai venituri cumulate supuse contribuției de peste 12 salarii minime brute (vei plăti 10% din această sumă-plafon)

Cum depui Declarația Unică pentru declararea veniturilor?

Unde: Se poate depune în Spațiul Privat Virtual (SPV) sau platforma e-guvernare.ro.

Termen: 25 mai

Pentru depunerea declarației, te încurajez să îț
în Spațiul Privat Virtual oferit de ANAF, dacă nu
aici vei putea coordona tot ceea ce ține
autoritățile fiscale din România, iar procesul
poate fi realizat în momentul de față 100% onlin

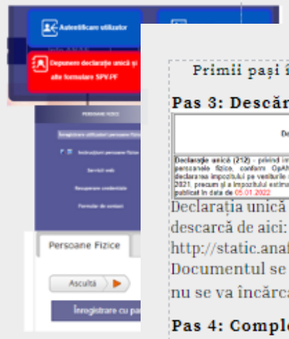
În continuare, voi detalia procesul de înr
depunere a Declarației Unice (Formularul 212)
de exemplu, astfel încât atunci când deschizi pe
acest document, să ai câteva repere.

Primii pași în investiții | Investițiile la bursă pentru toți

Pas 1: Înregistrare

www.anaf.ro
În partea dreaptă, sus, dacă dai click pe SPV, vor apărea opțiunile de mai jos. Alegi „Înregistrare în Spațiul Privat Virtual", iar ulterior, „Înregistrare utilizatori pers. fizice", „Înregistrare cu parolă". Dacă deja ai un cont, poți să te autentifici direct(„Autentificare utilizator")

Pas 2: Aprobarea contului

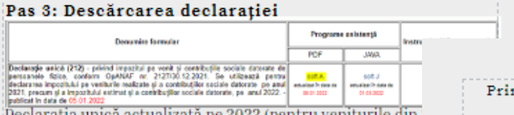
Confirmarea contului se poate face 100% online, prin alegerea opțiunii „Identificare vizuală on-line (sistem video)". Alternativ, se poate merge cu un cod la sediul ANAF pentru activare – selectând opțiunea „Aprobare la ghișeu". Procesul de indentificare video va implica prezentarea actului de identitate prin intermediul camerei video, evitând astfel o deplasare fizică la sediu.

Primii pași în investiții | Investițiile la bursă pentru toți

Pas 3: Descărcarea declarației

Declarația unică actualizată pe 2022 (pentru veniturile din descarcă de aici:
http://static.anaf.ro/static/10/Anaf/Declaratii_R/declaratie_
Documentul se deschide cu Adobe Acrobat Reader – în nu se va încărca. Adobe poate fi descărcat gratuit.

Pas 4: Completarea declarației

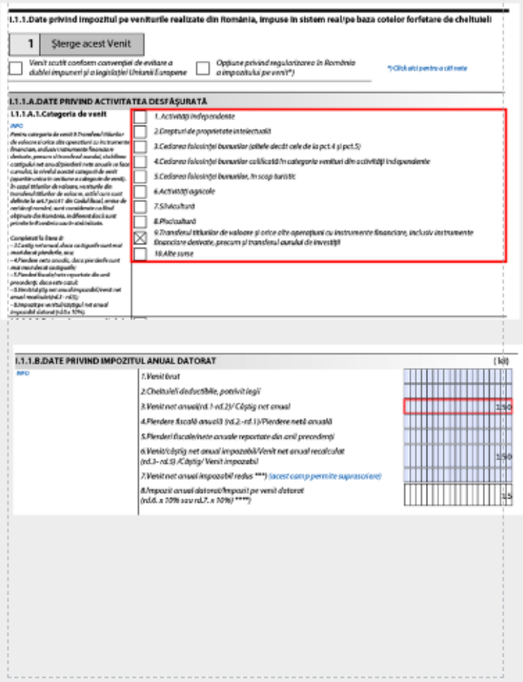
Declarația se va completa offline, în Adobe. Exemp veniturile obținute din România, se completea personale și Subsecțiunea I.1.1 Date privind imp veniturile realizate din România, impuse în sistem re cotelor forfetare de cheltuieli, iar pentru veniturile din străinătate, Subsecțiunea I.2.1 Date privind imp veniturile realizate din străinătate.
Notă: Secțiunea I.4. se completează doar pentru venituri di independente și din drepturi proprietate intelectuală.

Primii pași în investiții | Investițiile la bursă pentru toți

Exemplu: venituri realizate din România

DEPUNEREA DECLARAȚIEI UNICE

Step by step

Vești bune

Strategia Națională de Educație Financiară urmează să fie adoptată în 2023.

Vești bune

Bazele acestei strategii au fost puse în 2018, când a fost semnat un acord de colaborare între Ministerul Educației, Ministerul Finanțelor, Autoritatea de Supraveghere Financiară și Asociația Română a Băncilor și Banca Națională a României pentru realizarea unor activități comune în domeniul educației financiare, inclusiv elaborarea unei **Strategii Naționale de Educație Financiară**. Strategia a fost elaborată cu sprijinul OECD și este disponibilă pe site-ul Ministerului Educației. De asemenea, a fost supusă consultării publice și **Strategia Națională pentru Dezvoltarea Pieței de Capital** 2022-2026.

Vești bune

Apare o nouă materie din anul şcolar 2022-2023. Educația Financiară, introdusă în școlile din România

- Proiectul de lege ce introduce Educația Financiară ca disciplină oblgiatorie pentru clasa a VIII-a a fost adoptat în 2021.
- Ministerul Educației Naționale (MEN), Banca Națională a României (BNR), Ministerul Finanțelor Publice (MFP), Autoritatea de Supraveghere Financiară (ASF) și Asociația Română a Băncilor (ARB) vor asigura suportul în formarea cadrelor didactice care vor preda disciplina „Educație economico-financiară”
- Până acum, educația financiară era inclusă doar ca disciplină opțională pentru toate nivelurile de învățământ (primar,gimnazial și liceal).

Vești bune

Ziua educației financiare este despre a le oferi românilor instrumentele care să le permită accesul la un grad mai mare de bunăstare.

În săptămâna 11 – 14 aprilie 2022, instituțiile din domeniul financiar și cadrele didactice din învățământul **preșcolar, primar, gimnazial și liceal** vor organiza activități de educație financiară.

Produse și servicii financiare vizate: internet banking, creditare, economisire, investiții.

Vești bune

Întreprinderile mici și mijlocii, dar și cele mari, pot primi fonduri pentru listarea la bursă prin Planul Național de Redresare și Reziliență.

Aceste fonduri pentru listarea la bursă sunt acordate prin intermediul Pilonului III din PNRR, Componenta C9 Suport pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare și inovare. 280 de firme vor fi sprijinite pentru listare la bursă, prin PNRR, până în 2026.

Resurse și inițiative educaționale

- **Ghiduri și resurse adiționale realizate de Autoritatea de Supraveghere Financiară (A.S.F.): platforma edutime.ro**
- **Site-ul Băncii Naționale a României: bnr.ro**
- **Platforma dedicată Strategiei Naționale pentru Educație Financiară 2022-2026: edu-fin.ro**
- **Dicționar termeni (EN): investopedia.com**
- **Învață de la cei mai buni investitori - Warren Bufett**
- **Urmărește educatori financiari de încredere, filtrând informația prin cunoștințele acumulate, în funcție de obiectivele tale. În ce privește investițiile, un prim pas este să te documentezi privind investițiile pasive, prin ETF-uri.**
- **Activează un cont demo pe platformele intermediarilor (brokerilor)**

20-26 Martie 2023: Săptămâna Globală a Banilor #GMW2023 (Global Money Week)

GMW este o **campanie anuală globală de conștientizare** privind educația financiară, ce își propune să promoveze cunoștințele, abilitățile, atitudinile și comportamentele necesare pentru a lua decizii financiare sănătoase și a ne crea o situație financiară bună.

Proiect inițiat de OCDE (Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică)

Acțiuni derulate anual de BNR, ASF, ARB și alte instituții

Organised by OECD
BETTER POLICIES FOR BETTER LIVES

World Investor Week - eveniment organizat anual în luna octombrie

World Investor Week este un demers inițiat de International Organization of Securities Commissions (IOSCO).

Autoritatea de Supraveghere Financiară (A.S.F.) în parteneriat cu Institutul de Studii Financiare (ISF) și actori-cheie precum Bursa de Valori București, inspectorate școlare, universități, școli, companii private desfășoară anual o serie de acțiuni și de evenimente dedicate educației financiare.

OICV-IOSCO

WORLD INVESTOR WEEK 2022

CUM POȚI DEVENI UN AGENT AL SCHIMBĂRII?

Evaluează-ți nivelul actual de cunoștințe și competențe financiare

Investește constant în propria educație financiară

Dă mai departe ceea ce ai învățat

„România crește cu fiecare companie. Cu fiecare român care alege să investească.”
(BVB)

Disclaimer

1. Informațiile prezentate în acest ghid au un scop pur informativ și educativ în vederea înțelegerii cadrului general al veniturilor din investiții.

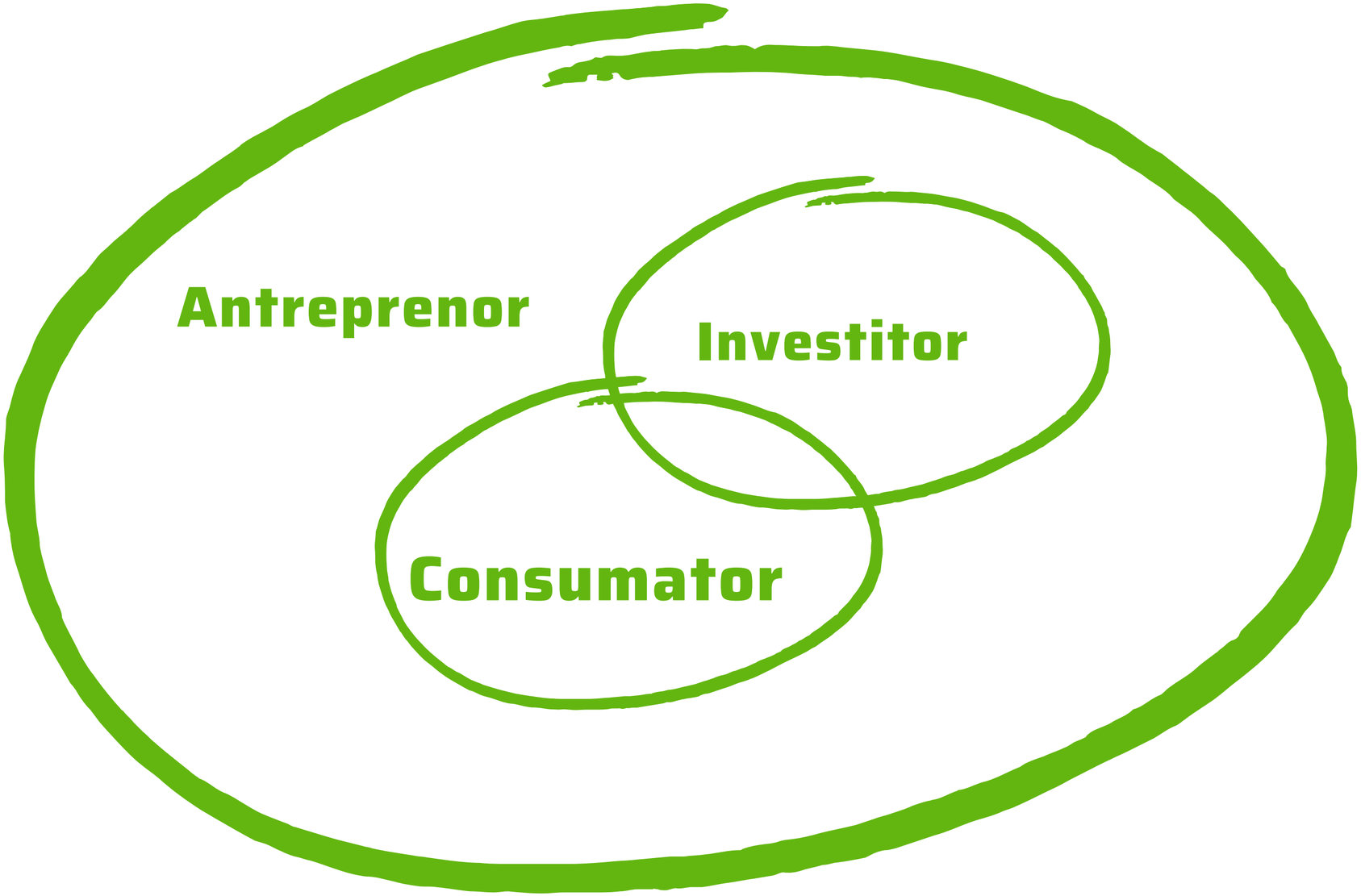
2. Informațiile prezentate în acest ghid nu reprezintă recomandări de cumpărare, vânzare sau păstrare a unui anumit activ.

3. E bine să știi că orice investiție vine cu un anumit grad de risc și există riscul de a pierde bani, așa că nu investi mai mult decât îți permiți să pierzi.

4. Performanțele trecute nu reprezintă garanții ale performanțelor viitoare.

5. Responsabilitatea finală în ceea ce privește impozitarea și obligațiile fiscale îți revin ție, ca beneficiar al veniturilor.

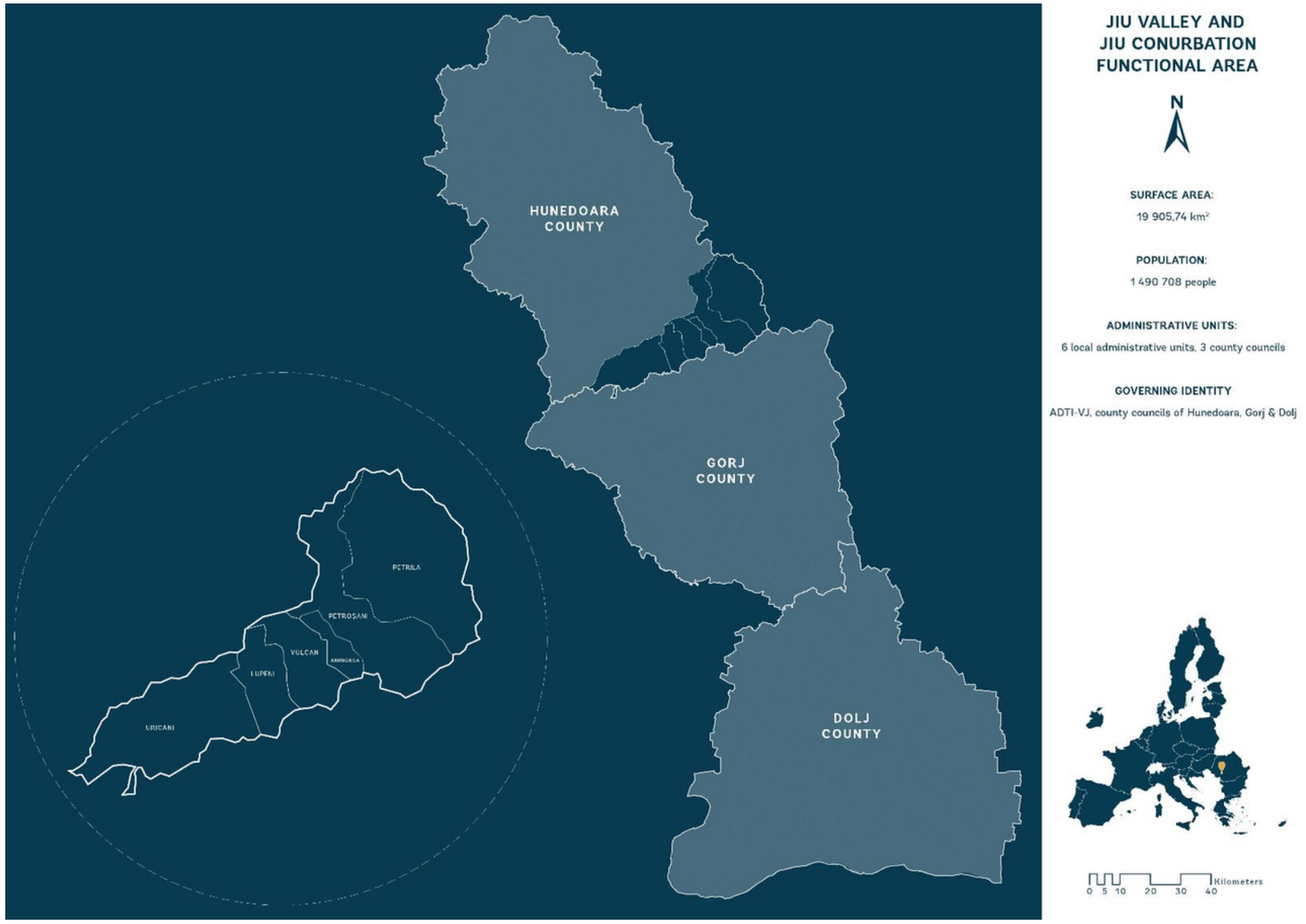

Antreprenor
Investitor
Consumator

Oportunități în contextul tranziției juste

53% din banii din POTJ 2021-2027 pentru cele 6 județe (Gorj, Hunedoara, Dolj, Galați, Prahova și Mureș) sunt destinați mediului privat, inclusiv IMM-uri și start-up-uri.

Cu o alocare de 2,5 miliarde de euro, Programul Tranziție Justă va finanța măsuri pentru atenuarea impactului închiderii sau transformării unor activități economice dominante în economia locală și va facilita tranziția acestora la neutralitatea climatică.

JIU VALLEY AND JIU CONURBATION FUNCTIONAL AREA

N

SURFACE AREA:
19 905,74 km²

POPULATION:
1 490 708 people

ADMINISTRATIVE UNITS:
6 local administrative units, 3 county councils

GOVERNING IDENTITY
ADTI-VJ, county councils of Hunedoara, Gorj & Dolj

Alocări din POTJ pentru Conurbația Jiului

MINISTERUL INVESTIȚIILOR
ȘI PROIECTELOR EUROPENE

Județul Hunedoara

525,73
MILIOANE EURO

525
Întreprinderi nou înființate

2.164
Locuri de muncă create în entitățile care beneficiază de sprijin

1.268
Întreprinderi care vor putea beneficia de sprijin

6.638
Șomeri care vor putea beneficia de sprijin

6.000
Gospodării sprijinite pentru a dobândi statutul de prosumator

65 MW
Capacitate de producție suplimentară pentru energia din surse regenerabile

MINISTERUL INVESTIȚIILOR
ȘI PROIECTELOR EUROPENE

Județul Gorj

537,20
MILIOANE EURO

544
Întreprinderi nou înființate

2.385
Locuri de muncă create în entitățile care beneficiază de sprijin

1.268
Întreprinderi care vor putea beneficia de sprijin

6.871
Șomeri care vor putea beneficia de sprijin

6.000
Gospodării sprijinite pentru a dobândi statutul de prosumator

66 MW
Capacitate de producție suplimentară pentru energia din surse regenerabile

MINISTERUL INVESTIȚIILOR ȘI PROIECTELOR EUROPENE

Judetul Dolj

412,02
MILIOANE EURO

375
Întreprinderi nou înființate

1.825
Locuri de muncă create în entitățile care beneficiază de sprijin

998
Întreprinderi care vor putea beneficia de sprijin

5.633
Șomeri care vor putea beneficia de sprijin

4.000
Gospodării sprijinite pentru a dobândi statutul de prosumator

50 MW
Capacitate de producție suplimentară pentru energia din surse regenerabile

Actori instituționali și inițiative de cooperare:

Asociația de Dezvoltare Inter-comunitară Conurbația Jiului

Agenția pentru Dezvoltare Teritorială Integrată - Valea Jiului, responsabilă pentru implementarea instrumentului ITI

Descarcă Ghidul „Investițiile la bursă pentru toți” aici:

Viorela Sfârlea

(40) 746 862 189

viorela.sfarlea@gmail.com

primii_pasi_in_investitii

Mult succes!